UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 565
KARAR NO : 2020 / 688
KARAR TR : 23.11.2020

ÖZET : Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunca müzayede yoluyla satışı yapılan taşınmaza ilişkin olarak, %8 yerine %18 oranında KDV alındığı ileri sürülerek; fazladan ödenen miktarın iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-
-
-
-
-
-

K A R A R

Davacı : Ş. G.
Davalı : Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı
Vekili : Av. G.Y. T.

O L A Y : Davacı dilekçesinde; Kargı (Sulh Hukuk) Satış Memurluğunca 15.04.2019 tarihinde müzayede yoluyla satışı yapılan ev vasfındaki taşınmaz için ödenen Katma Değer Vergisinin % 8 olarak hesaplanması gerekirken % 18 olarak hesaplanıp 38.880.-TL olarak tahsil edildiğini; fazladan ödediği (% 10 oranına tekabül eden) 21,600.-TL'nin tarafına iadesi ile ilgili olarak düzeltme ve şikayet yoluyla başvuruda bulunduğu halde Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 23.07.2019 tarih ve 50169878-200.03[6720-49]-E.104077 sayılı yazısı ile talebinin reddedildiğini ifade ederek; Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 23.07.2019 tarih ve 50169878-200.03[6720-49]- E. 104077 sayılı idari işlemin iptal edilerek fazladan ödenen 21.600.-TL KDV'nin yasal faizi ile birlikte iadesine karar verilmesi istemiyleKargı Mal Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

Çorum Vergi Mahkemesince, Kargı Mal Müdürlüğünün hasım mevkiinden çıkarılmasına veGelir İdaresi Başkanlığının hasım mevkiine alınmasına karar verilmiştir.

Davalı vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde, uyuşmazlığın Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğu tarafından verilen bir karardan kaynaklandığı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

ÇORUM VERGİ MAHKEMESİ: 26.2.2020 gün ve E: 2019/314 sayı ile, "(…)2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesinde; Vergi Mahkemelerinin, a) Genel bütçeye, İl Özel İdareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları, c) diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idarece savunma dilekçesinde "uyuşmazlığın adli yargı bünyesindeki satış memurluğunun tesis ettiği işlemden kaynaklandığı ve çözüm yerinin adli yargı düzenine mensup mahkemeler olduğu" ileri sürülerek görev itirazında bulunulduğu görülmüştür.

Uyuşmazlığın, davacının Kargı Satış Müdürlüğünden satın aldığı gayrimenkul için ödemiş olduğu ve Kargı Mal Müdürlüğü'ne yatırılan katma değer vergisinin iadesi istemiyle icra safhasının kesinleşmesinden sonra yapmış olduğu düzeltme-şikayet başvurusunun reddine ilişkin kesin ve icrai nitelikteki davalı idare işleminden kaynaklandığı, bu aşamada uyuşmazlığın çözümünün 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, mezkur yasaya tabi olup olmadığı tabi ise hangi oranda tabi olduğuna dair hususların incelenmesine bağlı olması nedeniyle. Vergi Mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davalı idarenin görev itirazının reddine…" ve Mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; "(…)6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 322/2. maddesinde; "Paylaştırma ve ortaklığın giderilmesi için satış yapılması gereken hâllerde, hâkim satış için bir memur görevlendirir. Taşınır ve taşınmaz malların satışı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun '"Tetkik mercii' başlıklı 4. maddesinde; "'İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır.... / İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir."Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir.

Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır./ Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz süründemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.", "Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında ise; ""Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." denilmiştir.

Olayda, Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından, Çorum İli, Kargı İlçesi, Hacıhamza Mahallesi, Zeynel Mevkii, 1326 Parsel sayılı taşınmazın açık artırmayla satışına karar verildiği, satış için görevlendirilen Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun taşınmazın satışıyla ilgili ilan yaptığı, ihaleyi kazanan davacının KDV oranının % 8 olarak belirlenmesi gerekirken % 18 olarak tahsil edildiğinden bahisle, söz konusu ihaleye ilişkin olarak yatırdığı KDV'nin 21.600,00 TLlik kısmının iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, satış memurunun işlemlerine karşı şikayetleri inceleme görevi onu tayin eden sulh hukuk mahkemesine ait olduğundan, Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğu tarafından yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin olarak. Satış Memurluğunca verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiası şikayet yolu ile 2004 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Sulh Hukuk Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu dosya üzerinde yaparak, işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın. Satış Memurluğunun tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/11/2019 tarihli ve E.-K.-2019/633-774 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde çözümü gerekmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine …" karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: "(…)2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Olayda; davacı tarafından, Kargı (Sulh Hukuk) Mahkemesi Satış Memurluğunca yapılan açık artırmada satın alınan taşınmaz için ödenerek Kargı Mal Müdürlüğüne yatırılmış olan katma değer vergisinin fazlaya ilişkin kısmının iadesi istemiyle yapılan düzeltme ve şikayet başvurusunun reddi yolundaki davalı idare işleminden kaynaklanan uyuşmazlığın çözümü için; satın alınan taşınmazın 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanuna tabi olup olmadığı, tabi ise hangi oranda vergi alınması gerektiğine dair konularda inceleme yapılması gerekmekte olup, söz konusu incelemeyi yapma görevi de, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun maddeleri uyarınca Vergi Mahkemesine verildiğinden, davacının katma değer vergisine ilişkin talebi yönünden görevli yargı yerinin idari yargı olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda; açık artırma yoluyla satın alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden % 18 oranındaki katma değer vergisinin % 8 oranında ödenmesi gerektiğinden bahisle, fazla ödenen katma değer vergisinin iadesi istemiyle düzeltme ve şikayet yoluyla yapılan başvurunun reddi yolundaki işlemin iptali ile fazladan ödenen katma değer vergisinin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünde 2577 sayılı Yasanın 2. ve 2576 sayılı Yasanın 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca, yapılan başvurunun reddi gerektiği…" yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 23.11.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde aynı İdarece başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı tarafından Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunca müzayede yoluyla satışı yapılan taşınmaza ilişkin olarak, %8 yerine %18 oranında KDV alındığı ileri sürülerek; fazladan ödenen miktarın iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun; "Uygulanacak hükümler" başlıklı 322/2. Maddesinde; "Paylaştırma ve ortaklığın giderilmesi için satış yapılması gereken hâllerde, hâkim satış için bir memur görevlendirir. Taşınır ve taşınmaz malların satışı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır." hükmüne;

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun; 'İcra mahkemesi" başlıklı 4.maddesinde; " (Değişik: 3/7/1940-3890/1 md.)/ (Değişik birinci fikra: 17/7/2003-4949/1 md.) İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir." hükmüne;

"Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "(Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.) Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir." hükmüne;

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde; "Şikayet icra mahkemesince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.

Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmüne yer verilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından, Çorum İli, Kargı İlçesi, Hacıhamza Mahallesi, Zeynel Mevkii, 1326 sayılı parselde bulunan bahçeli kerpiç ev vasfındaki taşınmazın açık artırmayla satışına karar verildiği, satış için görevlendirilen Kargı Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun taşınmazın satışıyla ilgili ilan yaptığı, ihaleyi kazanan davacının KDV oranının % 8 olarak belirlenmesi gerekirken % 18 olarak hesaplanıp 38.880.-TL olarak tahsil edildiğinden bahisle, söz konusu ihaleye ilişkin olarak yatırdığı KDV'nin 21.600,00 TL'lik kısmının iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; satış memurunun işlemlerine karşı şikayetleri inceleme görevinin onu tayin eden sulh hukuk mahkemesine ait olduğu; Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğu tarafından yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin olarak, Satış Memurluğunca verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile 2004 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Sulh Hukuk Mahkemesinde çözümleneceği; Mahkemenin, incelemeyi söz konusu dosya üzerinde yaparak, işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, Satış Memurluğunun tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Çorum Vergi Mahkemesinin 26.2.2020 gün ve E:2019/314 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Çorum Vergi Mahkemesinin 26.2.2020 gün ve E:2019/314 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.2020 gününde, Üyelerden Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Mehmet	Birol
ÜSTÜN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. Maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması karşısında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz.23.11.2020

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN